

Lesson 63

Anak Masutshin

Lukas 2; Mateo 3,4

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin amban dem Kitab Injil takaletē istori sabab panganak pu AlMasihin. **Ga' niya' bakas inanakan kuwe' si Isahin.** Inanakan iye we' budjang, sabab balakat Tuhanin, si puweblo Betlehem asal sa bakas pina'alın. Sangem panganak si Isa miya'an, dina'ak we' Tuhanin mala'ikat sahaya banes manamal pī si me' pastul mangipat hayepde sangem miya'an la'i si kapaslangan paliput si Betlehemın. Dembuwa' me' mala'ikatin missā si me' pastulin, pa'inne, “*Pitu ku ngakahan ka'am aka-aka hāp makakēg me' a'ahin kēmon. La'i si Betlehem, puweblo Sultan Da'ud awwalley, inanakan ne ellew inin Manimbul ka'amin. Iye AlMasi, Panuhutanin.*” (Lukas 2:10,11)

Ellew inin magistadi kite bi **bang sa'ingge si Isa si kadiki'nen pe duk kabahi'nen ne.** Tabatsate dem Kitab Injil we' pag ubus inanakan si Isa, niya' pe anak si Yusup duk Mariyam seddili, ampat lella duk niya' isab dende. Kasuligan si Isahin duk me' salinen magdembuwa' luma' siye la'i si puweblo Nasaret si probinsiya Jalil. Kata'uhanbi ne we' si Yusup duma'in sama si Isa te'ed, saguwa' si pikilan me' a'ahin anak si Yusup iye. Pegge' si Yusup kapentero, magkapentero isab si Isa pala'ine si luma' matetto'anen. Hangkan tagam du isab si Isa lubagan. Pa'in Kitabın: “*Pasōng panulig si Isahin duk pasōng isab kata'unen. Pasōng isab kasulutan Tuhanin duk me' a'ahin si iye.*” (Lukas 2:52)

Si Isa sali' du duk me' mākanak sinduwehin, mangan duk tuli, magdagey duk magistadi. Saguwa' niya' isab paseddilihanne amban me' mākanak sinduwehin. Kata'uhannu ke bang ine? Inin du: **Bang si Isa ga'i iye magduse!** Ga' niya' bissāne dusta'. (1 Petros 2:22) Ga'i iye subey magpa'in, “Ampunun ku” bisan pu sine, pegge' ga' iye magduse pu

sine-sine, pegge' **ga' niya' gamut duse** diyalemne! Pangaddatannen sutsi hadja. Ga' niya' la'at diyalemne. Kēmon hinangannen kasulitan hadja Tuhanin. **Niya' baranne kuwe' kitehin bi, saguwa' ga' niya' disaline la'at kuwe' kitehin bi!** Iye hātinen bang sinulat dem Kitab sabab si Isa, pa'inne: *“Niya' Imam Nakura'te bangsahan manamal, duk Imam Nakura'te inin ma'ase' si kite bi pegge' kata'uhanne me' kalammahanten bi, sabab bakas iye manusiya' kuwe' kitehin bi. Talabeyne me' bayu'-bayu'an sassat amban nakura' seyitanin kuwe' kitehin bi du isab saguwa' ga' iye tabo'o magduse.”* (Hibrani 4:14,15)

Pag tellumpū' tahun ne umul si Isahin ta'abut ne **waktu paghinangne me' hinangan** Manimbul dunyahin. Dembuwa' ellew ma'id ne iye tahala' amban Nasaret, duk pī iye tudju bohe' Jordan la'i si pala'ihan Nabi Yahiya magmahalayakin duk magpandi-pandi me' a'ahin dem bohe'.

Ta'essebba ke Nabi Yahiya inin? Inanakan iye ennem bulan dehellu amban si Isa. Nabi Yahiya inin, iye hep nabi pina'al pinapī we' Tuhanin supaya memesne me' atey a'ahin, supaya siye magsusun duk lebbahande duseden duk teyima'de AlMasi dina'ak mapī we' Tuhanin. Pakale ka'am si me' pina'in sabab Nabi Yahiya inin dem Kitab Injil duk bang sa'ingge memesne lān para pu AlMasihin.

Sinulat dem Kitab Injil sinulat we' Mateo, kapitulu tellu, pa'inne:

(Mateo 3) ¹ *Manjari, masa miya'an tekka Yahiya magpandi-pandi a'ahin si lahat makagindew-gindew si Yahudiya. Ekka a'a hap pī si iye duk magmahalayak iye, pa'inne,* ² **“Pagsusunanun bi dusebin duk lebbahanun bi ne, pegge' sōng pitu Tuhanin magbaya' si kite bi.”**

³ *Bakas inaka we' Nabi Shi'ya sabab Yahiya inin, pa'inne: “Niya' a'a maglingan dem lahat makagindew-gindew. Iye inin pina'inne: ‘Sōng tekka ne Panuhutanin. Palanu'un bi lān palabeyannen. Pabentelun bi lān tinuhutnen.’”* ⁴ *Semmek Yahiyahin bulu unta' tinennun duk kanditnen kuwit sapi'. Kinakannen me' dulu duk bohe' buwani.*

⁵ *Hap pī si iye me' a'ahin amban Awrusalam duk amban tibu'ukan lahat Yahudiya duk amban me' kalahatan si bihing bohe' Jordan.*

⁶ *Magbennal siye si me' duseden duk pinandi siye we' Yahiya dem bohe' Jordan.*

Na, padeheng ne dahu' kite bi tu'u duk mikil-mikil sabab me' bakas tabatsaten. Takalebi ke lapal Nabi Yahiyahin? Pa'inne: *“Pagsusunanun bi dusebin! Lebbahanun bi me' hinanganbi mala'atin duk magmemes ka'am supaya ka'am magkasuwa' duk AlMasihin, iye bakas mapitu si ka'am amban surga'in!”* Kēmon me' magbennal sabab duseden si harapan Tuhanin, pinandi we' Nabi Yahiya dem bohe' Jordan. Hangkan Nabi Yahiya inin bantu we' iye *Yahiya magpandi-pandihin*. Bang a'ahin pinandi dem bohe', duma'in hātinen we' puwas ne duseden. Tanda' hadja iyan

we' magsusun siye sabab duseden duk memes ne siye neyima' AlMasihin we' iye Manimbul siyehin.

Me' sinduwe manuhut Nabi Yahiyahin supaya siye pinandi, saku si duwe grupu Yahudi inēnan *Sadduseo* duk *Pariseo*. Me' **Sadduseohin** me' Yahudi dayahan duk pinakale siye we' gubelno bangsa Romahin. Saguwa' ga' tantu bēbbegande me' Sulat Kanabihanin. Me' **Pariseohin** me' pandey si āgama duk basag siye ngampun-ngampun duk muwase, magsarakka duk magjakat. Saguwa' pagāgamaden ga' niya' baline, pegge' suleyande diden mabentel si matahan Tuhanin sabab di hinanganden. Duk pagsewusagetde isab Lapal Tuhan mato'ohin duk di addatden. Hangkan hep pagāgamaden kuwe' magpakite hadja si me' a'a duk udji'de kēmon mangga'i pasakup si gurupuden. Hātinen, me' Pariseohin duk Sadduseohin pahadjede Tuhanin duk **behede** saguwa' **ateyden** tala amban iye.

Manjari, pala'us ne kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk pakale kite bi we' pineges we' Nabi Yahiya me' pandey āgamahin pegge' magmā-mā hadja siye. Sinulat dem Kitabin, pa'inne:

(Mateo 3) ⁷ *Niya' isab me' Pariseo duk me' Sadduseo hap pī, me' nakura' āgama siye. Pag kite Yahiya ekka Pariseo duk me' Sadduseo pī makipandi si iye, pa'inne, “Ka'am iyan, addatbin kuwe' addat sawe pangakkal. Kannalbi hatu we' ga'i ka'am tewwa' mulka' Tuhan sōng matekkahin bang ka'am pinandi.* ⁸ *Hinangun bi hinangan mahāpin duk takite we' tayikutanbi ne dusebin.* ⁹ *Da'a ka'am ngandel we' ga'i ka'am legga Tuhanin sewukat ne ka'am tubu' Apu' Ibrahim. Akahante ka'am, bisan me' batu inin tahnang Tuhanin du me' tubu' Apu' Ibrahim.* ¹⁰ *Kuwe' dalil kayu ka'am sōng tinebbengan si gamutne. Kēmon kayu mangga'i magbuwa' mahāpin tinebbengan duk ilakasan dem ebbut ineggas.* ¹¹ *Pinandi ka'am we' ku duk bohe' duk takite we' magsusun ne ka'am duk lebbahanbi dusebin. Saguwa' niya' paturul pitu si aku, balakatan pe iye amban aku. Ga'i ku bisan pata' mo'o tehomp'a'nen. Iye inin seddili pamandine ka'amin. Niya' ka'am papihanne Niyawa Sutsihin duk sinduwehin pandine duk ebbut.* ¹² *Pagpa'ilne me' a'a mahāpin duk me' a'a mala'atin. Kuwe' iye dalil a'a magpalid paley, pagpa'ilne linggasin duk apahin. Me' linggasin enna'ne pinadem lukung saguwa' apahin eggasne dem ebbut ga' niya' kapalemne.”*

¹³ *Manjari lumengngan si Isa amban lahat Jalil hap bohe' Jordan, duk makipandi iye pu si Yahiya.* ¹⁴ *Saguwa' ga'i mabaya' si Yahiya, pa'inne, “We'ey kew pitu makipandi si aku? Subey ka'u mamandi akuhin.”* ¹⁵ *Saguwa' nambung si Isa, pa'inne, “Pihun ne, pandihun ne ku kuwe'itu pegge' subey te'ed tuhutte kēmon panganda'akan Tuhanin.”* *Ubus sinulut ne si Isa we' Yahiya.*

Ubus pinandi Panuhutanin si Isa we' Nabi Yahiya dem bohe' Jordan. Kaw niya' nilew, pina'in, "We'ey si Isa makipandi pu Nabi Yahiya bu ga' du niya' dusene?" To'o, Panuhutanin si Isa ga'i nesessita magsusun sabab ine-ine, pegge' ga' iye bakas magduse. Na, ine jānnen hangkan si Isa pī pu Nabi Yahiya supaya iye pandine kuwe' pamandine me' madusehanin? Ine bakas pa'in si Isa sabab inin? Pa'in si Isa pu Nabi Yahiya, "*Pihun ne, pandihun ne ku kuwe'itu pegge' subey te'ed tuhutte kēmon panganda'akan Tuhanin.*" Sabab pamandi si Isahin, urunganne kite bi pangalekkatante bi, bu pakitehanne isab si kite bi we' pitu iye manjari kuwe' kitehin bi duk matey iye para si kite bi.

Si tuggu kapitulu tellu pa'in Kitabin:

(Mateo 3) ¹⁶ *Pag ubus si Isa pinandi paguwa' iye amban dem bohe'. Manjari paluka langitin duk takitene Niyawa Tuhanin kuwe' bantuk assang duwa'i amban surga' duk padapu' si iye.* ¹⁷ *Niya' isab suwala amban surga' missā, pa'inne, "Inin Anakku kalasahanku. Asal kasulutan ku te'ed si iye."*

Me' bagayku, suwala sine takale amban diyata' langitin? Suwala Tuhanin! Ine pa'in Tuhanin? Pa'in Tuhanin sabab si Isa, "*Inin Anakku kalasahanku. Asal kasulutan ku te'ed si iye.*" Bakas tabatsate bi ne dem Kitab we' Nabi Da'ud duk mala'ikat Jibra'il, ēnande AlMasihin "*Anak Tuhan*". Kuwe'itu takaleta we' Tuhanin dihananne ēnanne si Isa, "*Anakku kalasahanku!*" We'ey ēnan Tuhanin si Isa Anakne? Bakas takaleta bi ne we' si Isa inēnan *Anak Tuhanin* pegge' deretso iye amban surga'. Bang si Isa, ga' niya' samane manusiya'. Pinapī we' Tuhanin Lapalne Salama-lamahin dem betteng budjangan. Duk niya' pe isab seddili jānne hangkan si Isa inēnan Anak Tuhanin. **Ēnan Tuhanin si Isa Anakne supaya iye pinabidda' amban kēmon me' sinduwehin.**

Sa'ingge si Isa pinabidda' amban kēmon manusiya'in? Kēmon tubu' Apu' Adamin disalide kaleggeyan we' dusehin, saguwa' **si Isa disaline ga'i kaleggeyan we' dusehin.** Ga' niya' dusene, bisan dembuwa', pegge' pitu iye amban Niyawa Tuhan Masutsihin. AlMasihin, eddo'ne pe matuk **magbaran manusiya'** kuwe' baranten bi, saguwa' ga'i eddo'ne matuk si **kawul-pi'ilten dusehan.** Kawul-pi'ilnen sutsi duk ga' niya' kulang! Hangkan Tuhanin – bu iye Masutsihin – makajari kasulutan pu si Isa kuwe' sama nakanakin kasulutan si anakne manuhut tolo'in duk kapangandelanin. Bang patekka pina'in we' nakanakin neppu samane. Sine-sine ngite nakanakin kata'uhanne bang sa'ingge samanen. Sa miya'an du isab, sine-sine ngata'uhan si Isa, kata'uhanne bang sa'ingge Tuhanin, pegge' si Isa pitu amban Tuhanin supaya **tapakitehanne kawul-pi'il Tuhanin.** Ga' niya' bakas ngite Tuhanin, saguwa' pinakita'u iye we' AlMasihin! Si Isa hadja dendangan manusiya' tege kawul-pi'il masutsihin,

pegge' iye hadja dendangan mapitu amban Niyawa Tuhan Masutsihin! Hangkan Tuhanin ga'i iya' makale di suwalanen amban surga', magpa'in, *“Inin Anakku kalasahanku. Asal kasulutan ku te'ed si iye!”*

Na, kuwe'itu batsate ne amban dem kapitulu ampat, duk pakaleta bang ine palabey pag ubus si Isa pinandi we' Nabi Yahiya. Sinulat dem Kitabin, pa'inne:

(Mateo 4) ¹ *Manjari bino'o si Isa we' Niyawa Sutsihin hap lahat makagindew-gindew supaya iye tasassat we' nakura' seyitanin.* ² *Pag la'i si Isa ga' iye mangan ampatpū' ellew duk ampatpū' sangem. Pag puwas miya'an inusan ne iye.* ³ *Manjari tekka nakura' seyitanin duk pa'inne pu si Isa, “Bang bennal kew te'ed Anak Tuhanin, da'akum me' batu inin manjari kinakan.”* ⁴ *Nambung si Isa, pa'inne, “Tasulat dem kitab, pina'in, ‘Duma'in hadja kinakan maka'ellum manusiya'in saguwa' iye maka'ellum manusiya'in me' bissā Tuhanin.’”*

⁵ *Ubus miya'an bino'o iye we' nakura' seyitanin hap Awrusalam duk pinatengge iye diyata' būngan langgal hadjehin.* ⁶ *Pa'in nakura' seyitanin, “Bang bennal kew te'ed Anak Tuhanin, palabo' kew bittu'u, pegge' tasulat du dem kitab, pina'in, ‘Da'ak Tuhanin kew inipat si me' mala'ikatnen duk tayakde kew supaya bisan bettishun ga'i peddi'an we' batu.’”* ⁷ *Pa'in si Isa, “Niya' isab tasulat sa inin, ‘Da'a suleyanun Tuhanin, Panuhutannun.’”* ⁸ *Pag ubus miya'an, bino'o iye we' nakura' seyitanin diyata' punu langkew manamal. Pinakitehan si iye we' nakura' seyitanin kēmon kalahatan dem dunyahin duk alata'den duk balakat nakura'den.* ⁹ *Pa'in nakura' seyitanin pu si Isa, “Kēmon inin pangurungku ka'u bang kew pasujud duk nambahayang si aku.”* ¹⁰ *Pa'in si Isa, “Tahala' kew, seyitan, pegge' tasulat dem kitab, pina'in, ‘Subey ka'am pasujud si Tuhan Panuhutanbin duk subey hadja iye dendangan sinambahayangbin.’”* ¹¹ *Ubus miya'an tahala' ne nakura' seyitanin duk tekka me' mala'ikatin ngahatul iye.*

Mintellu sinuleyan binidjakan si Isa we' Nakura' Seyitanin supaya nuhut iye duk magduse. Mintellu nambung si Isa si Nakura' Seyitanin ta'atne Lapal Tuhanin. Sa panassat Nakura' Seyitanin disi Apu' Adam duk Sitti Hawa magduse la'i si likus jambangan si Edenin, sa miya'an du isab panassatne si Isa Panuhutanin magduse la'i si lahat mekegindew-gindewin. **Saguwa' bang si Isa, ga' iye magduse.**

We'ey si Isa sinassat we' Nakura' Seyitanin? Pegge' kata'uhanne we' si Isa Mangalekkat masutsihin bakas pitu si dunya amban surga' supaya tatimbulne me' tubu' Apu' Adamin amban balakat seyitanin. Kata'uhan Nakura' Seyitanin isab we' bang si Isa magduse bisan hadja mintedde, ga'i ne tatimbulne me' tubu' Apu' Adamin amban antanan dusehin.

Hangkan sinassat si Isa we' Nakura' Seyitanin, suleyanne iye ngakkalan. Saguwa' ga' si Isa ta'eddo' we' ne.

Awe', tada'ag duk ka'akkalan we' Nakura' Seyitanin kapapu'anten bi Apu' Adam duk Sitti Hawa, saguwa' ga' makajari tada'ag we' ne Anak Tuhan masutsihin. **Ga'i kapagduse Panuhutanin si Isa pegge' ga'i kapagduse Tuhanin.** Anaknen kuwe' Samanen. Si Isa du Lapal Tuhan ma'ellum duk mabalakatanin diyalem baran manusiya'. Pinapitu iye si dunya we' Tuhanin supaya tatimbulne me' manusiya'in amban balakat Nakura' Seyitanin duk dusehin, pegge' luwal du iye makada'ag Nakura' Seyitanin duk dusehin. Hangkan pina'in dem Kitab sabab AlMasihin:

“Na, si Isa mattan Imam Nakura'te bi si Tuhanin. Matalep iye nabangan kite bi pegge' sutsi iye. Ga' niya' dusene atawa salla'ne. Pinaseddili iye amban me' manusiya' madusehanin. Duk pinalangkew iye we' Tuhanin la'i si surga'. Duma'in iye kuwe' me' imam nakura' sinduwehin. Siye subey magkurban kahaba' ellew si Tuhan pamuwas duseden dahu' ubus bu duse me' a'ahin. Saguwa' si Isa mintedde du hadja iye magkurban para pamuwas duse me' manusiya'in kēmon duk iye pagkurbannen, dinen.” (Hibrani 7:26,27)

Me' bagayku, hāp isab bakas pakale ka'am kuwe'itu. Pakale isab ka'am si lesson mapaturulin. Magistadi kite bi dem lesson iyan bang we'ey me' tindeg Nabi Yahiyahin tahala' amban iye duk nuhut si Isa....

Karayaw ka'urungan kata'u ka'am we' Tuhanin bang pikil-pikilbi sabab me' bakas inistadihante bi ellew inin. Mikil-mikil ko' isab ka'am sabab ayat amban dem Kitab inin:

“Pitu AlMasi si dunya muwasan duse me' manusiya'in kēmon bu iye ga' te'ed niya' duse-dusene.” (1 Yahiya 3:5)

Wassalam